

Whitepaper

Duurzaam verpakken in de tuinbouw- en sierteelt sector

Inhoud

Inleiding.....	2
Koen Pack's Go Green Campagne	3
Wat doet Koen Pack zelf?	3
LED verlichting.....	3
Zonnepanelen	3
Wagenpark.....	4
Er gebeurt veel in de wereld, duurzaamheid wordt steeds belangrijker	4
Aansluiting bij organisaties	5
BSCI	5
ETI.....	5
Sedex.....	5
MVO Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	5
Kiemplantlogo	6
FSC®.....	6
ISO-14001.....	7
De Ladder van Lansink	7
De Vijf Verbeterrichtingen	8
Hoe gaat de retail om met verduurzaming en recycling?.....	8
Stalenboek	9
Goed verpakken = duurzaam verpakken 7 tips van het KIDV	10
Conclusie	11

Inleiding

Koen Pack is bewust bezig met het creëren van verpakkingen om bloemen en planten mooier te maken. Daarbij kijken we naar de wensen van de klant en de mogelijkheden in materialen en designs.

Wij geven voorlichting aan bedrijven door het geven van Kennissessies. Aan de hand van het Stalenboek wordt een uitleg gegeven van de verschillende materialen en hun eigenschappen. Om een juiste keuze te maken zijn meerdere afwegingen noodzakelijk, dit is per bedrijf en afzetmarkt verschillend. Het gaat erom dat we streven naar een circulaire economie waarbij recycleren belangrijk is.

Koen Pack's Go Green Campagne

Onze gezamenlijk ambitie is om onze medewerkers, leveranciers en afnemers goed te informeren over de mogelijkheden in verpakkingen. Wat is er verkrijgbaar en wat zijn de alternatieven?

De reden waarom Koen Pack in 2019 de Go Green campagne heeft ontwikkeld is om klanten, groothandel, exporteurs, klanten en overige afnemers voorlichting te geven en toegevoegde waarde te bieden bij het

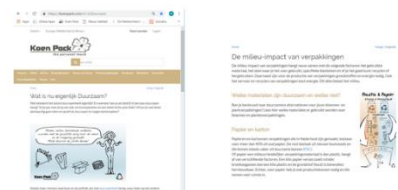
maken van de juist keuze wat betreft de bloemen of plantenverpakkingen. Want uiteindelijk moet de hele keten meewerken om de consument voor te lichten.

Daarom is ons motto:

“Verbeter de wereld, begin bij jezelf!”

www.koenpack.com/duurzaam

Op de website is een aantal pagina's gewijd aan duurzaamheid. Hier is meer te lezen over o.a. plastic en papier en over de milieu-impact. Op de website staat veel informatie, waaronder ook een handig woordenboek.

Wat doet Koen Pack zelf?

LED verlichting

Eind 2018 is er in het magazijn in Amstelveen LED verlichting geïnstalleerd. Er wordt gebruik gemaakt van dynamisch dimmen waarbij de lichtopbrengst bij niet-gebruik 10% en bij inrijden 100% is. De verlichting op kantoor is ook vervangen door de zuinigere variant.

Door de laatste ontwikkelingen zijn we ook bezig geweest om het pand te upgraden voor een hoger milieulabel. We hebben nu Label A++ door de bouw van het nieuwe kantoor en de nieuwe showroom in Amstelveen. Ook onze magazijnen en kantoren in Canada, USA en Colombia zijn LED lampen geïnstalleerd.

Duurzaamheid begint op kantoor. Dus bij de bouw van de nieuwe kantoren heeft Koen Pack duurzaamheid vanaf de grond af aan in de structuur meegenomen. In Canada installeerde Koen Pack gepolijste betonnen vloeren. Zelfs het showroom meubilair is duurzaam; het is voor 90 procent gemaakt van teruggewonnen materialen.

Printers zijn verplaatst naar een aparte printruimte wat printen fysiek ontmoedigt, dit scheelt ons misschien wel 30 procent aan printpapier. Beter: go digital in plaats van printen.

Zonnepanelen

Eind 2019 zijn er ruim 1.000 zonnepanelen op het dak van het bedrijfspand van Koen Pack in Amstelveen geplaatst. Wij zijn vanaf 2020 over op groene stroom met deze duurzame investering. Dit past in onze intentie maatschappelijk verantwoord te ondernemen en draagt bij aan het verlagen van de CO² uitstoot. Alle energie die we nodig hebben om KP draaiende

te houden kunnen we overdag van onze panelen afnemen. s' Nachts nemen we ongeveer 10% af, maar overdag leveren we weer terug.

Op het dak van ons bedrijfspand in Colombia zijn in 2020 zonnepanelen geïnstalleerd.

Met ons milieu team zoeken we constant naar nieuwe materialen (gerecyclede materialen, of een mix daarvan) we zijn nu bijv. bezig met beplanting om het pand waarin we een reductie aan CO² verwachten te realiseren.

Wagenpark

Ook ons wagenpark wordt binnen een afzienbare tijd omgezet naar Hybride of geheel elektrisch. In Amstelveen staan drie laadpalen waar men overdag zonnestroom kan laden. Er worden voorbereidingen getroffen om in al onze vestigingen elektrische bedrijfswagens aan te schaffen.

[Er gebeurt veel in de wereld, duurzaamheid wordt steeds belangrijker](#)

Ondanks dat wij niet alle antwoorden hebben, voelen we het wel als onze plicht zo veel mogelijk vragen te kunnen beantwoorden en om in ons aanbod mee te gaan met de tijd, met oog voor prijs/kwaliteit.

In de pers wordt gesproken over een economische ontwikkeling die gericht is op het minder uitputten van natuurlijke hulpbronnen, zoals het gebruiken van fossiele brandstoffen. In de praktijk komt dit neer op CO² reductie, de energietransitie van gas naar elektra en verscherping van het afvalbeleid. Want daarmee wordt afval weer grondstof en kan het hergebruikt worden.

Vanuit verschillende kanalen neemt de vraag om verdere verduurzaming van de product- en verpakkingscirkel toe. Net als het verbeteren van het systeem van inzamelen en recyclen en het verminderen van zwerfafval op land en in de zee. Daarnaast is er het streven om minder afhankelijk te worden van niet-hernieuwbare grondstoffen. Bijvoorbeeld mais of suikerriet.

1 De nieuwste ontwikkeling is een hoes gemaakt van Bamboe papier

Aansluiting bij organisaties

Sinds 2020 is Koen Pack ook aangesloten bij Greenport West-Holland, waar wij met verschillende partijen uit de markt om tafel zitten om ketens te verbinden. Er worden kenniscafés georganiseerd en samenwerking gezocht met o.a. het KIDV

(Kennisinstituut Duurzaam Verpakken) en Ministeries, ook op Europees niveau. Belangrijk is dat ook overheden duidelijke lijnen uitzetten bij het inzamelen van verpakkingsmaterialen om recycling te bevorderen.

BSCI

Mede door vragen uit de markt is er gekozen voor aansluiting bij amfori BSCI.

BSCI zet zich in voor wereldwijde verbetering van de arbeidsomstandigheden in de productieketen volgens elf principes. Denk hierbij aan het zorgen gelijke kansen voor werknemers, het beoordelen van risico's, maatschappelijk verantwoord beleid, vrijheid van vereniging, speciale bescherming van jonge werknemers, tegengaan van kinder- en dwangarbeid en het uitbetalen van een redelijke vergoeding. Ook milieubescherming en voorzieningen voor een veilige- en gezonde werkvloer horen hierbij. Er worden audits gehouden bij onze leveranciers om te controleren of zij zich aan de afspraken houden.

Wil je hier meer over weten, dan kun je op de website lezen wat de Code of Conduct precies inhoudt. <https://koenpack.com/nl-nl/wat-doet-koen-pack-aan-duurzaam-en-circulair>

ETI

Wij werken met onze producenten overigens al jaren volgens de regels van ETI (de Ethical Trade Organization), de afspraken worden vastgelegd in een document wat door de leveranciers ondertekend wordt.

Sedex

Sinds 2013 werken we met Sedex, een non-profit organisatie die zich bezig houdt met het verbeteren van verantwoordelijkheid en ethische handelspraktijken in toeleveringsketens wereldwijd. Het doel is een online database op te bouwen die de leden de mogelijkheid biedt om informatie te delen op vier belangrijke gebieden: arbeidsnormen, gezondheid & veiligheid, het milieu en bedrijfsethiek.

MVO Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Met onze leveranciers bekijken we of ze ETI, FSC, Sedex en/of BSCI certificaten hebben. Als dit zo is dan krijgt men voorrang op andere leveranciers die dit niet hebben. We zijn sinds 2017 aangemeld als Maatschappelijk Verantwoorde Onderneming bij MVO Nederland. Wij nemen onze verantwoordelijkheid voor maatschappelijke issues en maken afspraken over afvalverwerking, arbeidsomstandigheden en milieu. Bij Koen Pack gaan we op een prettige manier met onze medewerkers om en vinden we het belangrijk dat we samen met MVO Nederland ons steentje bij kunnen dragen aan de maatschappij. Wij sponsoren jaarlijks vele regionale goede doelen, stichtingen en sportverenigingen.

BSCI

ETI

Sedex

MVO

NVGP

Kiemlogo

FSC

Naast het scheiden van de verschillende afval stromen, hebben we afspraken gemaakt met vuilverwerkers voor het recyclen van materialen. Bij onze karton leverancier loopt een project om van ons oude karton en papier weer nieuwe dozen te maken.

Kiemplantlogo

In ons productbeleid kijken we naar materialen, ook naar biologisch afbreekbare materialen zoals PLA. Hiervoor hebben wij het Kiemplantlogo certificaat. Dit materiaal wordt in tegenstelling tot traditionele kunststoffen niet gemaakt van fossiele brandstoffen. Het wordt vervaardigd uit hernieuwbare bronnen, zoals suikerriet of mais. Doordat deze hoezen afbreekbaar zijn kan het na gebruik gecomposteerd worden, want het is 100% industrieel composteerbaar in professionele composteerinstallaties. In de praktijk geldt echter dat deze installaties in Nederland twee weken doorlooptijd hebben. PLA heeft minimaal 12 weken nodig om volledig gecomposteerd te worden. Omdat de samenstelling van PLA zich niet leent voor hergebruik van plastic, wordt op dit moment geadviseerd PLA bij het restafval weg te gooien.

FSC®

De papier en hout producten in ons assortiment proberen we zoveel mogelijk met het FSC keurmerk in te kopen, waar dat mogelijk is. Door FSC te gebruiken, dragen we bij aan de bescherming van onze wereldwijde bossen en aan een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Om er zeker van te zijn dat producten met dit keurmerk daadwerkelijk uit een verantwoord beheerd bos komen, moeten alle schakels in de handelsketen van het product worden gecertificeerd. Pas wanneer bijvoorbeeld een bosbeheerder, papierfabriek, papiergroothandel en drukkerij aan kunnen tonen zich aan de regels van FSC te houden, kan een product als FSC worden verkocht en mag het FSC-logo erop geplaatst worden.

ISO-14001

In Colombia heeft Koen Pack een ISO-14001 certificering, want met behulp van een milieuzorgsysteem volgens de ISO 14001-norm kunnen de milieurisico's van de bedrijfsvoering beheerst en indien mogelijk verminderd worden.

Koen Pack Sucursal is beloond met een AA categorie van de Sello de Sostenibilidad door Corantioquia. Deze erkenning is gegeven voor de inzet en extra inspanningen in alle processen, die niet alleen duurzaam maar ook milieuvriendelijk zijn.

De Ladder van Lansink

Door te kijken naar de Ladder van Lansink, kun je zien hoe de hiërarchie van afval is gerangschikt. Het afvalbeleid is erop gericht prioriteit te geven aan de milieuvriendelijkste verwerkingswijzen. Deze staan bovenaan de 'ladder'.

A - Preventie: kwantitatieve en kwalitatieve preventie

Kwantitatieve preventie: het ontstaan van afvalstoffen wordt voorkomen of beperkt, dus minder verpakkingen gebruiken is de eerste keuze.

Kwalitatieve preventie: bij het maken van producten worden materialen gebruikt, die in het afval geen of zo min mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Een voorbeeld hiervan zijn composteerbare verpakkingen.

B - Hergebruik

De materialen of onderdelen worden na gebruik als zodanig weer opnieuw gebruikt. Bijvoorbeeld de inzameling van PET flessen die gewassen worden en weer opnieuw als fles gebruikt worden.

C - Sorteren en recyclen

De materialen waaruit een product bestaat worden na gebruik van het product opnieuw gebruikt voor het maken van een nieuw product. Dit is bijvoorbeeld het inzamelen van plastics om granulaat mee te maken voor de productie van nieuwe plastic artikelen.

D - Energie: nuttige toepassing als brandstof

Afvalstoffen worden toegepast met een hoofdgebruik als brandstof of voor een andere wijze van energieopwekking. Dit is de verbranding van huisvuil in gemeentelijke verbrandingsovens voor stadswarmte, in Amsterdam Hemhavens bijvoorbeeld.

E - Verbranden

Afvalstoffen verbranden volgens wettelijke richtlijnen.

F - Storten

Tot slot de laatste trede, de afvalstoffen worden gestort. Dit is de slechtste optie.

De Vijf Verbeterrichtingen

Het huidige systeem van inzameling en recyclen zorgt ervoor dat er elk jaar steeds meer kunststof verpakkingen bij bedrijven en consumenten worden ingezameld. Het is nu belangrijk om de kwaliteit van het ingezamelde en gesorteerde product te verbeteren, naast de beheersing van de kosten en de toepasbaarheid van het recyclaat te vergroten. Bij Koen Pack worden de plastic en papier geschieden ingezameld en aangeboden aan een recycle bedrijf. Er worden afspraken gemaakt over andere materialen zoals hout en ijzer.

Bij het ontwikkelen van nieuwe verpakkingen wordt o.a. gekeken naar

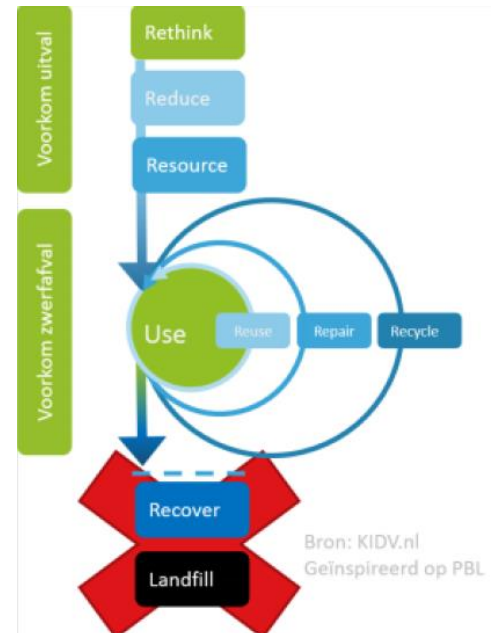
RE-duce: diktereductie; minder materiaalgebruik

RE-use: ontwerp verpakkingen zodat ze vele malen gebruikt kunnen worden

RE-cycle: ontwerp verpakkingen uit gerecyclede grondstoffen

RE-design: ontwerp verpakking zodat deze na gebruik goed geschikt zijn om te recyclen (mono-materiaal in één verpakking)

RE-new: zet zoveel mogelijk biobased grondstoffen in.

Dus; gebruik zoveel mogelijk gerecycled materiaal, minimaliseer het aantal verpakkingen wat je gebruikt en gebruik biologisch afbreekbaar materiaal wanneer dat verwerkt kan worden in vergistingsinstallaties in Nederland.

Hoe gaat de retail om met verduurzaming en recycling?

Er is veel verschil tussen de verschillende retailers hoe zij met verpakkingen omgaan. Je kunt verschillende stromingen onderscheiden:

4 Very different visions and approaches – examples of initiatives of different brands

Bedrijven die willen recyclen of hergebruiken;
Bedrijven die plastic willen verminderen;
Bedrijven die zich inzetten in het gebruiken van gerecyclede materialen; of
Bedrijven die naar bio-degradable verpakkingen gaan.

We zien dat meer bedrijven het op verschillende manieren oppakken, het is allemaal zo slecht nog niet, zolang we maar weten hoe het echt zit en je dus bewust kiest en niet op basis van een hype. Uiteindelijk is het de consument die de verpakking weggooit. Als die door voorlichting weet in welke bak het moet, dan is de eerste stap gezet.

Het is belangrijk om het duidelijk te communiceren voor de consument wat men er na gebruik mee moet doen. En dat kan op de verpakking zelf met de aanduiding van symbolen of tekst.

Stalenboek

Om te vertellen welke materialen er allemaal in de handel verkrijgbaar zijn, hebben wij een Stalenboek gemaakt. Na onderzoek is ervoor gekozen om een tweedeling te maken naar oorsprong (fossiel of bio-based) en de verwerking, dus in welke afvalbak hoort het materiaal.

Eigenschappen: verschillen en overeenkomsten

	FOSSIEL PETROBASED						PLANTAARDIG BIOBASED		
	MDPP	Non-wovens	BOPP	OPP	LDPE	HDPE	Die folie	Kraft papier	Hydro papier
Niet biologisch afbreekbaar	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Biologisch afbreekbaar							✗	✗	✗
Composteerbaar							✗	✗	✗
Recyclebaar			✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Transparant			✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
In-/gekleurd (be verknippen)	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Mat (be verknippen)	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Te bedrukken	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Hard materiaal	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Zacht materiaal	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Rekbaar			✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Watervast	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Verwerkingssnel hoog			✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Verwerkingssnel middelmatig	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Verwerkingssnel laag			✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

BOPP – Biaxiaal Oriënte Polypropyleen

Materialen

gemaakt uit fossiele grondstoffen als aardolie

Kenmerken

glastrekbaar, sterk, in nauwelijks rekbaar en is een harde folie

Recycling

ja

Composteerbaar

nee

Wanneer polypropyleen wordt gebruikt in zacht de kleding als de broek, wordt de bio-gevoelige grondstof gebruikt. Wanneer het in de kleding wordt gebruikt, wordt de bio-gevoelige grondstof gebruikt. Wanneer het in de kleding wordt gebruikt, wordt de bio-gevoelige grondstof gebruikt.

	BOPP
Niet biologisch afbreekbaar	✗
Biologisch afbreekbaar	✗
Composteerbaar	✗
Recyclebaar	✗
Transparant	✗
In-/gekleurd (be verknippen)	✗
Mat (be verknippen)	✗
Te bedrukken	✗
Hard materiaal	✗
Zacht materiaal	✗
Rekbaar	✗
Watervast	✗
Verwerkingssnel hoog	✗
Verwerkingssnel middelmatig	✗
Verwerkingssnel laag	✗

Folie is goed te hergebruiken als grondstof. De folie is namelijk een uitstekend materiaal voor de productie van nieuwe folie. De folie wordt gesloten en gesloten. Daarnaast ligt er een grondstof voor een andere kunststof.

Op basis van dit principe zijn de materialen die momenteel gebruikt worden in de bloemen en planten verpakkingenbranche in kaart gebracht. Dus wat is de oorsprong en hoe wordt het verwerkt. Met daarin een handige tabel met eigenschappen en een A4-tje met het materiaal zelf. Met de pijlen wordt aangegeven wat er mee moet gebeuren na gebruik.

Met het Stalenboek geven we uitleg over de verschillende materialen wat je er na afloop mee zou moeten doen. Welke verpakking kies jij?

Goed verpakken = duurzaam verpakken 7 tips van het KIDV

1). Stel de functionaliteit van de verpakking altijd voorop	Het product heeft vrijwel altijd meer impact op het milieu dan de verpakking. Een goede verpakking beschermt het product tegen beschadiging en bederf en helpt consumenten om juist te doseren, zodat zij het maximale rendement halen uit het product. Beoogd effect: het kostbare product gaat niet verloren
2). Vermijd het gebruik van schadelijke stoffen in verpakkingen.	Zorg er bijvoorbeeld voor dat je het gebruik van inkten met minerale oliën en andere schadelijke stoffen vermijdt. Beoogd effect: voorkomen dat gevaarlijke stoffen in de leefomgeving en in (gerecyclede) materialen terecht komen.
3). Ga zuinig om met materiaal	Gebruik zo min mogelijk materiaal of zorg dat de verpakking kan worden hergebruikt. En zorg dat tijdens de productie zo min mogelijk materiaal verloren gaat. Beoogd effect: efficiënter grondstoffengebruik om de hoeveelheid afval te beperken.
4). Zorg voor een zuivere materiaalstroom die goed kan worden gerecycled.	Gebruik, waar mogelijk, één materiaalsoort per verpakkingsonderdeel en zorg dat consumenten de verschillende onderdelen makkelijk van elkaar kunnen scheiden. Zorg ook dat consumenten de verpakking goed leeg kunnen maken, zodat er na gebruik geen productresten in de verpakking achterblijven. Beoogd effect: goede scheiding en recycling van verpakkingsafval zodat het grondstoffen voor nieuwe verpakkingen en producten oplevert.
5). Gebruik waar mogelijk gerecyclede of hernieuwbare grondstoffen.	Zo zorg je ervoor dat materialen zo lang mogelijk kunnen worden gebruikt en er minder virgin materialen nodig zijn. Beoogd effect: het verder sluiten van de materiaalketen.
6). Houd bij het ontwikkelen van de verpakking al rekening met efficiënte logistiek	Zorg voor zo min mogelijk loze ruimte in de transporteenheden, zodat het transport zo min mogelijk energie kost per product. Ontwerp verpakkingen die de kans op productbeschadiging zo klein mogelijk maken. Beoogd effect: minder energieverbruik, vervuiling en productverlies bij transport.
7). Communiceer duidelijk op de verpakking hoe consumenten deze kunnen afdanken.	Zorg dat consumenten weten hoe ze hun verpakkingsafval goed kunnen weggooien. Hiervoor kun je de Weggooiwijzer gebruiken. Beoogd effect: goede afvalscheiding door consumenten maakt het makkelijker om verpakkingsafval opnieuw te gebruiken en/of te recyclen.

Conclusie

In de tuinbouw of sierteelt zijn er oneindig veel mogelijkheden bij het gebruiken van verpakkingen. Er is geen goede of foute verpakking, want alles is afhankelijk van het doel waarvoor je het gebruikt. Het weggooien van het product zelf is vaak kostbaarder dan de verpakking die eromheen zit. Laat je voorlichten over de mogelijkheden en houd hierbij de richtlijnen in de gaten. Uiteindelijk is het belangrijk dat de keten gesloten wordt en we over een aantal jaar een circulair systeem hebben waarbij recycling van alle materialen mogelijk is.

Heb je meer vragen over verpakkingen, materialen of andere mogelijkheden op verpakkingsgebied, kijk op onze website www.koenpack.com/duurzaamheid of neem contact met ons op!

Koen Pack BV

De Loetenweg 8

1187 WB AMSTELVEEN

www.koenpack.com

info@koenpack.com